

במהלך שהות האמן שלי בווינה, ביוני 2023 – שלושה חודשים בלבד לפני אירועי אוקטובר – נשאבתי ליצירה מתוך תחושות פנימיות עמוקות והרהורים על הפילוסופיה הבודהיסטית. חקרתי את מושגי הארעיות, (anicca) הסבל (dukkha) והאני־הלא־קיים (anatta) יצירותיי, בגודל 30–40 ס"מ, נוצרו באקריליק על בד מתוח, בגוני שחור־לבן, הדמויות המטושטשות נעות בתוך נופים סוערים ומערבולות של אור וצל, מה שמגביר את תחושת הפגיעות, הסערה הפנימית והחוסר יציבות.

הנופים ולעיתים העצים המופיעים בעבודות מעניקים תחושת עומק, תנועה ומרחב רגשי שבו הדמויות נמסות, נעות ומעורפלות בגבולותיהן. במסגרת הפרויקט הזה, אתגרתי את עצמי ושלחתי את היצירות לשני אוצרים משתי אסכולות שונות, מתוך רצון לראות את החיבור שלהם ליצירה וליצור שיח. האוצרים שיתפו אותי בהתכתבות ביניהם, והציגו את עבודתי באור מפתיע ורב־ממדי, שהניע וריגש אותי מאוד. השיח ביניהם משקף נקודות מבט מנוגדות אך משלימות.

אחד האוצרים ניגש לעבודותיי כאל מסמך היסטורי וכתב: "הדמויות המטושטשות בתוך המערבולות של האור והצל משקפות את תחושת אי־הוודאות והפילוג שאפיינו את התקופה בישראל. הציור שבו הדמות מתמוססת ברקע מייצג לא רק אובדן זהות אישית אלא גם אובדן זהות קולקטיבית".

האוצר השני, שהוא גם פילוסוף בודהיסטי, הגיב: "אני רואה בעבודות אלו מדיטציה על טבעה של התודעה. הדמויות המטושטשות מזכירות שאין 'עצמי' קבוע, והנופים הסוערים, העצים והמערבולות משקפים את סערת התודעה האנושית, המטלטלת על ידי תשוקות ופחדים. אלו לא רק דימויים של מציאות חיצונית אלא הצצה למבנה הפנימי של התודעה".

יצירותיי נולדו מתוך דיאלוג פנימי עם המציאות שסביבי, שהשפיעה עליי באופן בלתי נמנע. במקביל, השפה החזותית בעבודות נבנתה מתוך עקרונות פילוסופיים ממקורות שונים, ככוח מאחד. לא ידעתי אז ששתי המגמות הללו יתחברו בעוצמה כה רבה. מתוך המפגש הזה בין הקיים והחולף, בין ההיסטורי לבין הפנימי, אני מרגישה שהעבודות שלי משמשות כמרחב ביניים – מקום שבו אפשר להשהות את המבט, לעצור רגע בתוך הסערה, ולחוש את השבריריות והעוצמה של ההווה האנושית.

הציורים אינם מתיימרים לספק תשובות, אלא לפתוח מרחב לשאלות: מהו זיכרון ומהי שכחה? היכן נגמר האני והיכן מתחיל האחר? כיצד ניתן למצוא נקודת אור גם כשהחושך עוטף? באופן זה, כל יצירה היא גם עדות אישית וגם שער לדיאלוג רחב יותר – עם הצופה, עם הזמן, ועם התודעה עצמה. הדיון ביניהם עבורי משקף פתח להתבוננות על מהויות הקיום: הן כתיעוד של רגע בזמן והן כתזכורת להד של תקופה שלא תישכח – ובמקביל כחלק מהחיפוש האנושי אחר שלוה בתוך ים של כאב וכאוס.

לא הייתי לבד בתהליך הזה. האוצרת נורית טל־טנא ליוותה אותי לאורך תקופת היצירה. בהמשך נוצר הקטלוג וסרטון הווידאו, וכיום הקטלוג נמצא בספרייה הלאומית ובספריות אמנות נוספות.

עמילי גלבמן